

Europeiska funktionsnedsättningskortet blir försenat på grund av EU-valet

7 maj 2024

Foto: European Disability Forum

Den 24 april godkände Europaparlamentet ett provisoriskt avtal om det europeiska funktionsnedsättningskortet och det europeiska parkeringskortet, vilket redan nåtts i februari. Med 613 röster för, 7 emot och 11 avstod från att rösta blev det godkänt. Även en föreslagen åtgärd för att göra dessa kort tillgängliga för icke-EU-medborgare bosatta i EU fick ett grönt ljus.

Det europeiska funktionsnedsättningsforumet (EDF) välkomnar denna utveckling, även om de uttrycker besvikelse över att byråkratin försenar publiceringen av texten och skjuter upp genomförandet till efter Europavalet.

Europaparlamentet stöder i allmänhet detta avtal. Huvudförhandlaren Lucia Ďuriš Nicholsonová sa: "Personer med funktionsnedsättningar har kämpat för detta avtal i 15 år." Hon förklarade att Europaparlamentet har säkrat förbättringar av lagen, såsom att tillhandahålla korten gratis och involvera människor i EU:s rörlighetsprogram. Dessutom kommer det att göras en ytterligare granskning av dessa individers fria rörlighet om 5 år.

Även om den politiska aspekten är klar finns det fortfarande förseningar med att slutföra den juridiska texten och översätta den till de 27 EU-språken. Brådska betonas för dessa översättningar eftersom tidsfristen för att genomföra korten börjar först efter att texten har publicerats.

Som ett resultat kan den officiella texten inte godkännas före Europavalet på grund av de många lagförslag som har antagits i parlamentet de senaste månaderna, men innehållet i den officiella texten kommer att förbli oförändrat.

En talesperson för EDF sa: "Vi behöver verkligen kortet nu. Medlemsstaterna måste agera snabbt för att genomföra kortet när lagen har publicerats."

Dennis Hoogeveen, Dnieuws

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Mehdi Maleks andra SM guld i vattenpolo

7 maj 2024

Foto: Britta Hassler

Herrfinalen i svenska mästerskapet i vattenpolo genomfördes den 4 maj i Eriksdalsbadet i Stockholm och det blev en riktig nagelbitare. Inför den avgörande matchen mellan Stockholmspolisen, SPIF och Järfälla förväntades ett jämnt resultat. Förra året vann SPIF med den döva målvakten Mehdi Malek, som nu värvats till konkurrenten Järfälla.

I höstas valde Mehdi att byta klubb för att utveckla sig ytterligare och få utvecklas med nya lagkamrater. Mehdi värvades till Järfälla som nu ställdes i final mot just SPIF. I år vann Järfälla SM guld och Mehdi tog därmed sitt andra SM guld.

Under den första perioden var målskörden blygsam, med endast ett mål då Järfälla tog ledningen mot SPIF, med 1-0. En intensiv och fysisk match utvecklades, där Järfälla ledde med 4-2 halvvägs in i matchen. Trots en hård kamp från SPIF svängde matchen fram och tillbaka. När den fjärde och sista perioden inleddes stod det 6-5 till Järfälla. SPIF kämpade envist, men den sista perioden blev mållös. Järfälla säkrade därmed segern och avslutade säsongen med dubbla SM-guld efter två imponerande prestationer då damerna också vann sin final mot SPIF.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Dövskola i Oklahoma drabbad av tornado

7 maj 2024

Foto: Adobe stock

I fredags den 26 april drabbades Oklahoma i USA av flera tornadoer i fredags där minst tre människor miste livet inklusive ett barn. Tornadoerna förstörde byggnader och flera hem jämnades med marken. Tiotusentals invånare blev strömlösa. Bland annat drabbades dövskolan i Oklahoma och tvingades stänga.

Ett dövt par som bor i det drabbade området var på väg hem tillsammans med sin son som de besökt i en annan stad. När regnet förvärrades stannade de vid väggkanten för att avvakta. De kände en vibration och sedan föll ett träd på bilens tak. Alla klarade sig men de kände hur bilen lyfte trots att trädet låg på taket. Sonen ringde nödnumret och de räddades och fick stanna hos polisen tills stormarna passerat. När de sedan kom hem möttes de av ett hus där framsidan och taket var borta.

Efter stormarna vaknade personalen på dövskolan i Oklahoma upp till en förödande syn. Trots att skolbyggnaderna stod kvar efter ovädret, var skadorna inomhus omfattande. De flesta skadorna var från skyfallet. Någon gång under stormen förlorade skolan strömmen, vilket gjorde att pumpen slutade fungera och vattnet började svämma överallt. Regnet från avloppsrören och rännorna fyllde takplattorna, vilket fick dem att smulas sönder. Skadorna är synliga från huvudentrén, från förstörda mattor till genomvåta möbler och böcker. En säkerhetsvakt som har gått nattpasset på campus i 22 år kom undan med livet i behåll.

Skadorna var så omfattande att Rektor Heather Laine tog det svåra beslutet att stänga skolan för resten av läsåret som endast har 11 dagar kvar. Heather sa till nyhetsbyrån 2News att beslutet grundar sig på att det är omöjligt att ta eleverna tillbaka till campus eller ens bo på internatet. Elever, liksom fakultet och personal, ombads att packa sina tillhörigheter och lämna campus på måndagen efter.

Förhoppningen är att byggnaderna på campus är återställda inför skolstart i augusti igen.

Beslutet slår extra hårt mot dövskolans elever eftersom skolan också är deras hem, berättar Heather. Det är där de har tillgänglig kommunikation på teckenspråk såväl på skoltid som på fritiden, så skolan kommer därför att genomföra digital undervisning de sista dagarna och se till att eleverna mår bra.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Demonstrationståget för dövblinda Evelina var större än Socialdemokraternas eget första maj-tåg i Piteå

7 maj 2024

Foto: Privat

Dövblinda Evelina Lindbergs kamp om att få rätt till SOL (Socialtjänstlagen) fortsätter och hon är inte ensam i sin kamp. Den 1 maj demonstrerade närmare 300 personer mot Piteå kommuns hantering av Evelinas fall. Såväl döva och dövblinda som hörande visade sitt stöd, både från Piteå och andra närliggande städer. På torget hölls en manifestation med tal av bland annat Liberalernas Thomas Söderström som tydligt visade sitt missnöje över kommunens beslut. Han menar att även förtroendevalda politiker kan göra fel och att det då bara är att ta om ett beslut, svårare är det inte.

Teckenrapport har tidigare berättat om Evelina Lindbergs situation den 27 november och den 22 december. Bakgrunden till demonstrationen är när Evelina flyttade till Piteå förlorade hon rätten till personlig assistens via LSS (Lagen om

stöd och service till vissa funktionshindrade). Hon fick i stället personligt stöd via SOL. Därefter kom ett beslut som Piteå kommun tagit som lett till att Evelinas rätt till personliga stöd dragits in och i stället erbjuds hon vanlig hemtjänst, av personer som inte behärskar taktilt teckenspråk. Det var efter att förvaltningsrätten beslutat om att taktilt teckenspråk inte betraktas som ett grundläggande behov.

Initiativtagare till demonstrationen var Pitebon Ida Henningsson, som tillsammans med Desiree Stensdotter, arrangerade demonstrationen och manifestationen. De samarbetade med Förbundet Sveriges Dövblinda Nord (FSDB Nord) medlemmar kring utformningen av dagen. Teckenrapport har intervjuat Desiree som är teckenspråks- och dövblindtolk och har jobbat med Evelina under flera år. Desiree berättade att när Ida ansökt om tillstånd för demonstration hos polisen, då hade hon angett 20 personer som uppskattat antal. När demonstrationen närmade sig frågade de polisen om det var okej att fler anslöt, eftersom de sett att intresset var större än vad de trodde från början. Att så mycket som 300 personer skulle gå med i tåget hade de inte kunnat drömma om. "Vi hade fler deltagare i vårt tåg än Socialdemokraterna, vilket säger något" berättar Desiree. Bland demonstranterna var flera ditresta, bland annat arrangerade Västerbottens Dövas Teckenspråk Länsförening (VDTLF) en bussresa där medlemmarna fick åka gratis.

Evelina själv var med under demonstrationen, där flera av demonstranterna hade ögonbindel och hörselkåpor för att visa sitt stöd. Evelina berättar till Teckenrapport att det stöd hon fått betyder mycket och att det är det som gör att hon fortsätter orka kämpa för sin rätt. Idag jobbar hon två dagar i veckan där hon har stöd. Det stödet har hon dock bara på arbetsplatsen och personen i fråga har blivit uppsagd av kommunen, så efter sommaren kommer Evelina inte att kunna jobba.

En av deltagarna i demonstrationen var SDR:s förbundsordförande Åsa Henningsson. Hon sa i sitt tal att teckenspråket är grundläggande, att det är en rättighet och att hon just nu skäms över att komma från Piteå.

Evelina har nu överklagat förvaltningsrättens beslut och väntar på Kammarrättens utslag. Den 20 april lade den politiska oppositionen i Piteå fram ett förslag genom ett så kallat nämndinitiativ i socialnämnden där målet är att ge Evelina tillbaka sitt stöd. Dagen efter demonstrationerna gjorde ordförande i socialnämnden, Sven – Gösta Pettersson, ett uttalande i P4 Norrbotten om att de inte kommer att ändra sitt beslut.

Inte bara i Piteå

Anna Quarnström, förbundsjurist på Synskadads Riksförbund berättade i en intervju hos TV4 att Evelinas fall inte är det enda, och att allt fler stöd dras in för personer med synskador och dövblindhet.

Dövblinda i hela landet oroas nu över en ny våg där allt fler stöd dras in eftersom domar i Högsta förvaltningsdomstolen och kammarrätten blir prejudikat och påverkar besluten hos kommunerna. Wandi Lundgren i Göteborg och Bjarne Andersson i Dalstorp är bara två av flera exempel. Göteborgs-Posten berättade den 29 april om dövblinda Wandi, som efter 20 år blev av med sin personliga assistans och i stället fick ledsagarservice. Nu 10 år senare dras även den servicen in. Wandi, som har delad vårdnad om sin son på 14 år som också är blind, menar att detta strider mot barnkommissionen då de nu inte kan ta sig utanför lägenheten och göra saker tillsammans. Ulricehamns Tidning berättade i februari att Bjarne i Dalstorp blev av med sin ledsagning efter 15 år. Idag är han tvungen att förlita sig på sin 84-årige fars hjälp utöver de fyra timmars hjälp han tilldelats i veckan via SOL.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

Hörselskadade och döva reagerar starkt på höjd abonnemangavgift

7 maj 2024

Foto: Adobe stock

Hörselskadades Riksförbund (HRF) har en tidning som heter Auris och i den finns det nu en artikel som handlar om att hörselskadade och döva i Region Örebro står inför en påtaglig ekonomisk börda med den nyligen höjda abonnemangavgiften för hjälpmedel. Regionen har nyligen höjt avgiften från 65 kronor till 70 kronor i månaden, vilket innebär 840

kronor per år för varje person som använder hörapparat. Med nära 17 000 personer, vilka är registrerade hos hörselvården i Region Örebro, har någon form av hörapparat eller CI blir den samlade kostnaden för dessa individer över 14 miljoner kronor årligen.

Under de senaste fyra åren har Region Örebro redan dragit in över 80 miljoner kronor genom denna avgift. Trots att höjningen på fem kronor per månad kan verka obetydlig, genererar den ungefär 1,7 miljoner kronor extra för regionen under 2024. Detta står i skarp kontrast till andra regioner där utprovningen av hjälpmedel är betydligt billigare eller till och med gratis.

Hasan Hadzic, sektionschef på audiologiska kliniken i Örebro, betonar att dessa kostnader lägger en tung börda på de hörselskadade. Priset för hörapparater och andra hjälpmedel kan vara dyra och abonnemangavgiften betalas oavsett om personen behöver nya hjälpmedel eller inte. För service, installation och reparation tillkommer det ytterligare 110 kr.

HRF har starkt fördömt avgiften och hävdar att den underminerar rätten till samhällsfinansierad hörselvård. Trots överklaganden har domstolarna inte funnit avgiften olaglig.

Ewa Larsson, ordförande för Hörselskadades distrikt i Örebro, säger till Auris att hon planerar att ta upp frågan igen med Hälso- och sjukvårdsnämnden. Hon påpekar att många hörselskadade har avstått från hjälpmedel på grund av den höjda avgiften.

Regionen försvarar avgiften genom att hävda att den skapar incitament för att återlämna hjälpmedel och att den är i linje med regelverket.

Enligt Behcet Barsom, ordförande i Hälso- och sjukvårdsnämnden, är det upp till varje region att avgöra hur de tar ut avgifter för hjälpmedel, men Region Örebro är den enda regionen i Sverige som har denna abonnemangavgift.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Nytt amerikanskt tävlingsprogram med likheter från svenska “Upp med händerna” från 80-talet

7 maj 2024

Foto: Silent Visual Media

“SignTasTic!” är en TV-show som med 5000 dollar i prispotten varje vecka vill engagera okunniga hörande i amerikanskt teckenspråk - vem kan bäst använda de 50 nya tecken de precis lärt sig i olika tävlingsmoment?

I Sverige finns det hörande som ännu idag minns tecken de snappat upp från UR:s “Upp med händerna” från 80-talet. På den tiden då det inte fanns så många TV-kanaler och program som konkurrerade om tittarna. Många döva minns säkert speciellt “Gäster med tecken”, ett tävlingsprogram som leddes av bl.a Gull-Britt Lindahl från 1986, klipp finns att hitta på YouTube.

Det amerikanska medieföretaget Silent Visual Media lanserade i april en amerikansk spelshow som har vissa likheter och ambitioner från den gamla UR-produktionen - att genom underhållning sprida kunskap om döva och teckenspråk och inte minst lära ut tecken. “SignTasTic!” leds av döva programledare och artister, dock är de tävlande hörande och ska pröva sina förmågor att memorera ASL-tecken, förstå och använda dem. Ju fler tecken desto mer pengar kan de vinna.

Den döva programledaren Dan Cook och skaparen av showen, säger “Vi ville skapa något unikt, något som inte bara underhåller utan också utbildar och främjar förståelse. SignTasTic! är resultatet av den drömmen”.

Inför varje tävlingsomgång får de tävlande 24 timmar på sig att memorera 50 utvalda tecken på ASL. I tävlingsprogrammet ska de hörande genom bästa förmåga använda sina nya språkkunskaper (?) i olika moment såsom frågesport, gester och ASL-konversation med artisterna som alla är döva.

För att nå ut till den bredare hörande publiken har Silent Visual Media skapat visuell grafik som hjälper även hörande tittare att hänga med i ASL. Utöver det kan även hemmapubliken vara del av tävlingen genom QR-kod som visar de 50 ASL tecken som de tävlande i TV-rutan fått memorera.

Showen har redan fått uppmärksamhet från VSYN+, en ny streamingplattform för teckenspråksunderhållning, och nya avsnitt kommer att släppas varje vecka.

Kanske lyckas "SignTasTic!" lära en ny generation amerikaner ASL likt "Upp med händerna", svenskt teckenspråk och den svenska tv-publiken på 80-talet.

Lisa Åström

nyhet@teckenbro.com

BBC lyfte fram Teckenspråkets dag i Storbritannien

7 maj 2024

Foto: Adobe stock

I Storbritannien firas det brittiska teckenspråkets dag den 28 april. Dagen till ära erbjöd BBC Barn och Utbildning brittiskt teckenspråk (BSL) på samtliga program på sina kanaler CBBC och CBeebies.

Detta initiativ kallas British Sign Language takeover. BSL är nu erkänt som ett språk i Storbritannien och kommer att bli ett GCSE-ämne år 2025. GCSE ämnen kan jämföras med våra gymnasiegemensamma ämnen i Sverige.

En av höjdpunkterna under dagen var den helt nya dokumentären *My Life: Can BSL Change the World?* som sändes på CBBC och BBC iPlayer. I dokumentären följer tittarna Daniel, en döv tonåring, på en resa där han vill få hela världen att använda teckenspråket.

De yngre tittarna kunde ta del av populära tecknade serier av som till exempel

Bluey, Hey Duggee, Supertato och Deadly Mission Shark. Dessutom gästade den döva Bake Off-stjärnan Tasha Stones ett av underhållningsprogrammen. Kanalen CBeebies erbjöd bland annat CBeebies Magic Hands och Something Special med Justin Fletcher som använde Makaton (ett sorts kommunikationssätt med kombination av tecken, symboler och tal, som kan jämföras med TAKK i Sverige).

De program som inte innehöll något teckenspråk, tolkades i stället under hela dagen på båda kanalerna. Nyhetsprogrammet Newsround hade en tolk live i studion. BBC har även förbättrat tillgängligheten för sitt nyhetsinnehåll genom att erbjuda daglig BSL-tolkning på sin webbplats.

Allt teckenspråkigt innehåll finns tillgängligt på BBC iPlayer.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Allvarliga brister kvarstår i tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning enligt MFD-rapport

7 maj 2024

Foto: Adobe stock

Enligt den senaste rapporten från Myndigheten för delaktighet (MFD) är det tydligt att allvarliga skillnader kvarstår mellan personer med funktionsnedsättning och resten av befolkningen när det kommer till levnadsvillkoren. Ekonomisk trygghet, hälsa, utbildning, arbetsmarknad, samt diskriminering och utsatthet för våld är några av de områden där skillnaderna är påtagliga.

Många efterfrågar ett bättre utbud av anpassad information för personer med

funktionsnedsättning. En av tio personer uppgav brister i informationen, inklusive saknad information om vallokalens tillgänglighet och hjälp att hitta dit. Dessutom rapporterade var sjunde person som röstade att tillgängligheten var dålig. Andra brister som lyftes fram gällde höga röstningsbord, små texter på valsedlarna och brist på teckenspråkstolkning.

I uppföljningen av kommuner framkom att de flesta kommuner kan erbjuda vissa individanpassade stöd och lösningar, såsom ledsagning och tolktjänst. Dock visade det sig att endast ett fåtal av kommunerna kan erbjuda material på teckenspråk.

Rapporten betonar behovet av att stärka tillgången till information på teckenspråk och andra anpassade format för personer med funktionsnedsättning. Det är också viktigt att förbättra krisberedskapen för denna grupp, inklusive tillgången till skyddsrum och att säkerställa att nödnumret 112 är tillgängligt för döva och hörselskadade.

Enligt Socialstyrelsen har det skett en generell minskning i ledsagarservice, särskilt för grupp 3 i personkretsen, vilket inkluderar blinda, gravt synskadade och personer med dövblindhet. Dessa uppgifter pekar på behovet av att fortsätta arbeta för att säkerställa lika tillgång till samhällets tjänster och stöd för personer med funktionsnedsättning, inklusive döva och hörselskadade.

Rapporten berättar också att Myndigheten för tillgänglighet, MTM, har gjort en förstudie där man undersöker om man ska publicera lättlästa nyheter på svenskt teckenspråk och därmed publicera 8 sidor på teckenspråk.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Snart kan utbildade döva

teckenspråkstolkar registrera sig i Kammarkollegiets tolkregister

7 maj 2024

Foto: Kammarkollegiet

Om du är en utbildad tolk eller har fått din utbildning validerad, har du möjlighet att ansöka om att bli registrerad i Kammarkollegiets register över utbildade tolkar. Detta gäller bland annat för grundutbildningen för teckenspråks- och dövblindtolkar till hörande teckenspråkstolkar. Döva teckenspråkstolkar kan idag inte registrera sig i Kammarkollegiets register då utbildningarna inte finns i systemet än.

Kammarkollegiet har nu skickat ut en remissrunda till bland annat Sveriges Dövas Riksförbund (SDR), Västanviks folkhögskola och Stockholms universitet. I remissrundan föreslog Kammarkollegiet nya föreskrifter för registret över utbildade tolkar. Remissrundan avslutades den 19:e april. SDR har skrivit ett remissvar och enligt information på deras sida stöder de Kammarkollegiets förslag att teckenspråksutbildningen för döva ska ingå i registret.

SDR har sedan 2014 aktivt arbetat för utvecklingen av tolk- och översättarutbildningar för döva. Projektet "Utbildning för döva tolkar och översättare" som genomfördes mellan 2015 och 2017 resulterade i en tvåårig tolkutbildning på Västanviks folkhögskola från och med 2019, finansierad av Myndigheten för Yrkeshögskolan (MYH). SDR uppskattar att över 50 personer har genomgått utbildningen (både pilot- och MYH utbildningarna) fram till maj 2024. Till våren 2026 förväntas antalet ha ökat till 70 eftersom det idag blev klart att Västanviks folkhögskola kör en fjärde tolkutbildning för döva från och med i höst. Sedan tidigare är det klart att Stockholms universitet har en kandidatutbildning i höst i teckenspråk och tolkning där personer som har svenskt teckenspråk som förstaspråk kan söka till en inriktning Intramodal teckenspråkstolkning.

Att inkludera denna utbildning i Kammarkollegiets register förväntas ha positiva effekter för både de döva teckenspråkstolkarna, tolkanvändarna och tolkbeställarna. För de döva teckenspråkstolkarna innebär det ett erkännande för deras utbildning och kompetens, vilket underlättar för dem att få fler uppdrag. För användarna innebär det tillgång till information om tolkarna och en ökad möjlighet

att beställa deras tjänster.

Samtidigt framhåller SDR i remissvaret att den svenska tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet behöver en omfattande reform. Trots överlämnandet av "Handlingsplanen för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva" till regeringen år 2022 har inga åtgärder vidtagits. Det leder till ett strukturellt utanförskap för döva på arbetsmarknaden och försämrade arbetsvillkor för tolkarna. De som genomgått utbildningen för döva tolkar kan komplettera den ansträngda branschen på många sätt och samtidigt bidra till en högre tolk kvalitet samt stärka tolkanvändarens trygghet i olika tolksituationer. Då krävs det att olika instanser, såsom bland annat regionernas tolkcentraler, vidtar åtgärder så att denna yrkesgrupp ges tillträde till olika tjänster och uppdrag.

Kammarkollegiets förslag har fullt stöd från SDR, och om det går enligt planerna så planerar Kammarkollegiet att informera berörda utbildningsanordnare om ikraftträdandet av de nya föreskrifterna utan dröjsmål.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Döv afrikansk dansgrupp förbereder Europaturné

7 maj 2024

Foto: Adobe stock

Dansgruppen Fiantan du Burkina i Burkina Faso förbereder nu sin första Europaturné. Gruppen består av sex döva dansare. Ordet Fiantan betyder "utan handikapp" på Dioula, som är ett av Burkina Fasos officiella språk. Namnet symboliserar dansgruppens drivkraft att övervinna hinder.

Det var koreografen Yaya Sanou som 2018 grundade dansgruppen i Bobo Dioulasso. I dansgruppen får döva och hörselskadade unga personer en plattform där de kan uttrycka sig genom dans. Oumar Sanou, en av dansarna, berättar för

Africanews att han alltid sett hörande dansa men aldrig andra döva. Med dansgruppen kan han nu resa och träffa andra döva.

Dansföreställningen som de har just nu heter, "Adapte mon être" (Anpassa min varelse), är en hyllning till alla som lever med funktionsnedsättningar och en kamp för deras rättigheter. Yaya förklarar att föreställningen är baserad på dansarnas egna berättelser och kamp för att återta sin plats i samhället. Yaya har utvecklat ett sätt för dansarna att uttrycka sig på scenen som han kallar "Vibra Signe", som baseras på teckenspråk, vibrationer, blickar och beröring samt kontakt med marken.

Fientan du Burkina har dansat vid flera prestigefyllda evenemang och nu förbereder de sin första Europaturné som pågår under 2024/2025.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com